

A educación na FP

REVISTA GALEGA
DE EDUCACIÓN

ISSN: 1132-8932

Páx. 73-74

Fernando Lacaci

Presidente da Confederación de ANPAS Galegas

anpasgalegas@gmail.com

As Asociacións de Nais e Pais non temos apenas presenza na Formación Profesional; semella que o alumnado se achega a esa opción xa coma persoa adulta, tal como ocorre na universidade, e que nós non temos por que participar, nin sequera como facemos no ensino secundario onde acompañamos, máis que substituímos. Porén, si estamos presentes nos conservatorios elementais e profesionais de música, e poderíamos tirar a conclusión de que a aprendizaxe artística precisa de máis atención que a técnica ou tecnolóxica para as familias, pero non é así, simplemente ocorre que nos conservatorios hai alumnado dende os 8 anos, e a esa idade non cómpre deixar soas ás crianzas.

Dalgunha maneira, o que realmente ocorre é que a FP non se considera educación. No máxime colectivo, estudar FP é procurar unha saída laboral específica, un espazo onde “aprender cousas prácticas e directamente aplicábeis”; ten moito herda do do concepto da aprendizaxe nun obradoiro, de “mozo” do pequeno negocio —as maiores han lembrar ben esa denominación, que moi rara vez era feminina—, é a evolución dunha aprendizaxe non estandarizada que logo colleu xeito profesional, e cada día avanza máis en calidade e eficacia. De feito, a propia LOMLOE dinos que a finalidade da FP é “preparar o alumnado para a actividade nun campo profesional e facilitar a súa adaptación ás modificacións laborais que poidan producirse ao longo da súa vida”, pero tamén continúa dicindo que debere “contribuír ao seu desenvolvemento persoal e ao exercicio dunha cidadanía democrática e pacífica, e permitir a súa progresión no sistema educativo, no marco da aprendizaxe ao longo da vida”.

A realidade é que hai diferentes niveis de FP, e non toda é pos-

tobrigatoria; a nova Lei educativa inclúe claramente os ciclos formativos de grao básico como parte do ensino básico, que é como a Constitución define o que todas entendemos como educación obrigatoria, e esa inclusión debera facernos pensar en cal é o papel que un ensino tan dirixido á formación práctica e á inserción laboral ten na formación da persoa. E tamén en cal debera ser o papel das familias nesa área do ensino básico.

E se a FP básica é ensino obrigatorio, os ciclos medios están nese novo limbo do non obrigatorio pero si preuniversitario. Sitúanse de cheo no ámbito do bacharelato, unha etapa que cada día vai emparentando máis coa ESO pola continuidade espacial e docente que se produce nos IES, tamén porque na sociedade vemos cada día máis lóxico protexer a xente menor de idade con normativas de atención máis específicas e axeitadas á súa defensa e acompañamento. Mais en FP xa non é tan visíbel. Novamente ocorre como nos conservatorios, temos que defender máis o alumnado que aínda non vai dar un salto cualitativo cara á formación para o mercado laboral?, por que? son máis débiles?

Por suposto, non hai debate no caso dos ciclos superiores, son outra versión do ensino universitario, falamos de alumnado maior de idade, que é quen de defenderse a si propio; e que ademais ten que facelo, cómpre

que o faga, e debera ter regulada a súa participación dun xeito autónomo.

Pero para as familias galegas debera haber un debate sereno sobre o papel que a FP está a ocupar na vida educativa das nosas fillas e fillos. Debésemos quitarnos a careta e asumir que a meirande parte da sociedade continúa considerando a FP como a “opción B” da formación; algo que se ve claramente na FP básica á que se incorporará alumnado “cando o seu perfil académico e vocacional así o aconselle”, palabras que esconden realmente a idea de que esa vai ser a opción académica daquelas mozas e mozos para as que a ESO é un chanzo difícil de subir.

Non é que unha moza, ou un mozo, que pasa á FP básica teña que ser vista como un fracaso escolar, perfectamente podería ser alguén que escolla libremente esa opción formativa, que puidese considerar máis acaída aos seus intereses. Pero non convén chamarnos a engano; a realidade é que pasan a FP básica aquelas que non conseguen tirar da ESO o rendimento necesario, que non a dan superado, e aí é onde está o problema, e por iso, quizais, deberíamos pensar por que consentimos como familias o acceso a esa formación de menor esixencia, que dificilmente vai ter despois unha continuidade formativa, **cando o que está realmente en xogo é a necesidade das nosas fillas e fillos a ter os apoios que precisen para poder avanzar ao ritmo das súas compañeiras.** Dificilmente un adolescente de 14, 15 ou 16 anos, as idades nas que se produce ese cambio, está nunha situación irreversible —academicamente falando— porque está aínda de cheo no seu proceso de madurez persoal e formativa. Un proceso no que todas as opcións debesen estar abertas e dispoñíbeis.

En moito menor grao isto repítese nos ciclos medios, aos que se accede ao rematar a ESO, onde tamén existe un certo proceso de selección en función dos rendementos académicos; e temos alumnado que vai facer bacharelato porque logo continuará na universidade; e outro que vai facer FP porque non ve con claridade as súas opcións de futuro no mundo universitario. En moitos casos é unha opción xa máis meditada, tomada con criterios prácticos, en clave de inserción laboral, e non limitativa de cara á formación futura. Pero aínda así, a existencia dun sector minoritario para quen un ciclo medio é unha opción de auto censura intelectual, de “fago isto, porque non teño a capacidade de facer algo máis ambicioso”, revela totalmente a falta de atención á nosa mocidade adolescente por parte da organización educativa, a mesma organización que debese protexer todos os soños e todas as posibilidades; porque nestes anos dos que falamos a formación debese ser o dereito de todas, e o debate debese ser só cales son as axudas que cada persoa precisa para completar as súas posibilidades de desenvolvemento.

En definitiva, FP si, por suposto, en pé de igualdade con calquera outra formación, pero limpa da connotación de “opción menor”, e vencellada sempre á voluntariedade do alumnado e das familias. FP como unha opción de beneficio, de ampliación de horizontes, nunca como unha vía de exclusión. FP dentro da oferta educativa, con contidos —non académicos— de formación da persoa para o seu propio beneficio, e tamén para o beneficio social.

En resumo, *ensino público*, en calquera das súas varianzas, para sacar o mellor de calquera persoa, e logo xa veremos como utilizar esa melloría; de certo que ha ter campos moi diversos. ■